

REPUBLIKA SLOVENIJA

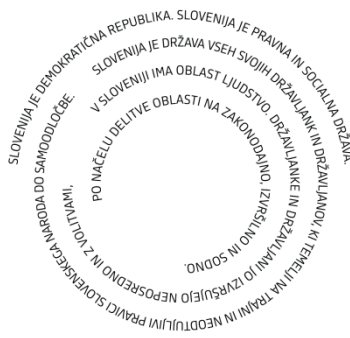
DRŽAVNI ZBOR

Raziskovalno-dokumentacijski sektor

Posebni pogoji za prevoz otrok v cestnem prometu

Primerjalni pregled (PP)

Avtor: Janez Blažič

Št. naročila: 10/2020

Datum in kraj: Ljubljana, 10. 3. 2020

Kontakt:

Raziskovalno-dokumentacijski sektor:
mag. Tatjana Krašovec, vodja, tatjana.krasovec@dz-rs.si

Raziskovalni oddelek:
mag. Igor Zobavnik, vodja, igor.zobavnik@dz-rs.si

Gradivo ne predstavlja uradnega mnenja Državnega zbora!

I UVOD

Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) v 90. členu določa pravila za prevoz skupine otrok. V skladu s 3. členom, ki vsebuje opredelitev pojmov, skupino otrok sestavlja najmanj pet predšolskih otrok ali otrok, ki obiskujejo osnovno šolo in ki predstavljajo večino potnikov v motornem vozilu. Skupino otrok je dovoljeno prevažati le z motornim vozilom, ki poleg splošnih pogojev, predpisanih v tem zakonu in zakonu, ki ureja motorna vozila, izpolnjuje tudi druge predpisane posebne pogoje. Skupino otrok sme prevažati z osebnim avtomobilom voznik, ki ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila kategorije B. Voznik tudi ne sme v delovnem dnevu, v katerem prevažata skupino otrok, opravljati del, ki bi lahko vplivala na njegovo zmožnost varnega upravljanja motornega vozila.

V prvem odstavku 46. člena Pravilnika o delih in opremi vozil pa so določeni posebni pogoji za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok:

»(1) *Motorno vozilo, s katerim se v cestnem prometu prevažata skupina otrok, mora imeti:*

- *napravo, ki med zaviranjem preprečuje blokiranje koles,*
- *električno ali hidravlično ojačan krmilni mehanizem (naprava za upravljanje vozila),*
- *varnostne pasove na vseh sedežih,*
- *naslonjala za glavo na vseh sedežih in*
- *zapisovalno opremo v cestnih prevozih (tahograf).«*

V tem besedilu smo prikazali pogoje za opravljanje prevozov otrok v cestnem prometu v štirih sosednjih državah, ki so tudi članice EU: v Avstriji, na Hrvaškem, v Italiji in na Madžarskem. V skladu z naročilom smo se omejili na prevoze, ki ne potekajo v organizaciji šol, pač pa gre za športne in druge prostočasne aktivnosti otrok, sami prevozi pa tudi ne predstavljajo gospodarske dejavnosti. Informacije za pripravo besedila naloge smo pridobili na svetovnem spletu, pri čemer smo uporabili zakonodajne in druge relevantne spletne strani v prikazanih državah. Z vprašanji smo se obrnili tudi na ECPRD (*European Centre for Parliamentary Research and Documentation*) in na nekatere institucije v navedenih štirih državah ter vse pridobljene odgovore uporabili za pripravo besedila.

II POGOJI ZA OPRAVLJANJE PREVOZOV OTROK V CESTNEM PROMETU V AVSTRIJI, NA HRVAŠKEM, V ITALIJI IN NA MADŽARSKEM

2.1 Avstrija

V Avstriji ne obstajajo nobena posebna pravila v zvezi s prevozom skupine otrok na športna tekmovanja in druge prostočasne dejavnosti, če ne gre za šolski prevoz ali opravljanje gospodarske dejavnosti. Zakon o cestnem prometu¹ namreč ne vsebuje nobenih tozadevnih določb (ECPRD 4318).

2.2 Hrvaška

Za prevoz otrok izven okvira komercialnih dejavnosti in brez udeležbe šol ni posebnih pravil.² Obstaja samo pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati avtobusi, s katerimi se organizirajo

¹ *Straßenverkehrsordnung – StVO*. Dostopen je na spletni strani <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>.

² Povzeto iz odgovora hrvaškega Ministrstva za notranje zadeve na pisno vprašanje Raziskovalnega oddelka.

prevozi otrok.³ Navedeni pravilnik je bil izdan na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa in se sicer ne naša na prevoze s osebnimi motornimi vozili, npr. kombiji. Za osebna motorna vozila in za njihove voznike niso predpisane posebne zahteve ali prepovedi.

O prevozu otrok govori 163. člen Zakona o varnosti prometa na cestah.⁴ Ta člen ureja uporabo varnostnih pasov in otroških sedežev glede na telesno višino otroka. Drugih posebnih določb o prevozu otrok pa v navedenem zakonu in tudi v drugi zakonodaji ni (ECPRD 4318).

2.3 Italija

V tej državi glede nekomercialnih prevozov otrok ne obstajajo pravila, ki bi bila podobna slovenskim. Uporabljajo se zgolj splošna varnostna pravila, kot so npr. sistemi za zadrževanje otrok, ki so nižji od 1,50 m, ter prepoved kajenja v vozilih. Za sama vozila in tudi za voznike ne veljajo nobene posebne obveznosti ali prepovedi (povzeto po odgovoru ACI).

2.4 Madžarska

Na Madžarskem ni posebnih pravil za prevoze skupin otrok, če gre za nekomercialne prevoze, z izjemo ustrezne označitve vozila in sistemov za zadrževanje otrok (npr. pomožni otroški sedeži, varnostni pasovi). Strožja pravila veljajo glede komercialnih avtobusnih prevozov otrok, v zvezi s čemer je bila sprejeta posebna vladna uredba, in sicer zaradi hude avtobusne nesreče madžarskih srednješolcev leta 2017, ko je med vračanjem s smučanja v Italiji umrlo skupaj 17 dijakov in profesorjev, precej pa jih je utrpelo težje poškodbe. Navedena pravila pa se ne nanašajo na osebna vozila in kombije ter njihove voznike, ravno tako pa ne gre zgolj za osnovnošolce. Navedeno uredbo omenjamo zaradi ponazoritve primera, kako konkreten tragičen dogodek lahko vpliva na spreminjanje zakonodaje (ECPRD 4318).

III ZAKLJUČEK

Po pregledu ureditev v vseh štirih obravnavanih državah lahko ugotovimo, da v nobeni od njih glede prevozov skupine otrok ne poznajo podobnih pravil kot v naši državi, če gre za nekomercialne prevoze, ki ne potekajo v organizaciji šol. Veljajo sicer splošne določbe v zvezi z varnostjo prevoza otrok, kar pa za predmet te naloge ni pomembno. V nobeni od štirih držav (Avstrija, Hrvaška, Italija in Madžarska) v osebna vozila (npr. kombije) za prevoz skupine otrok ni treba vgraditi tahografa, ravno tako pa nismo zasledili posebne prepovedi za voznike, da ne bi smeli sodelovati npr. pri vadbi otrok. Poleg tega tudi ni bilo najti posebnih dodatnih zahtev glede usposobljenosti voznikov, kot je npr. minimalna obvezna doba posedovanja vozniškega dovoljenja kategorije B.

Pripravil:
Janez Blažič

³ *Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati autobusi kojima se organizirano prevoze djeca (NN broj:100/08 i 20/09).*

⁴ *Zakon o sigurnosti prometa na cestama (pročišćeni tekst zakona, NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19).* Dostopen je na spletni strani <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>.

Literatura in viri:

- ECPRD 4318: Rules related to transporting a group of children. Spletna stran: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home> (februar 2020).
- Odgovor Avtomobilskega kluba Italije (Automobile Club d'Italia – ACI) na zaprosilo Raziskovalnega oddelka, prejet dne 20. 2. 2020 po elektronski pošti. Spletna stran ACI: <http://www.aci.it/laci/altri-contatti/e-mail.html> (februar 2020).
- Odgovor hrvaškega Ministrstva za notranje zadeve na zaprosilo Raziskovalnega oddelka, prejet dne 24. 2. 2020 po elektronski pošti.
- Pravilnik o delih in opremi vozil (Uradni list RS, št. 44/13, 36/14, 69/15, 44/17 in 75/17 – ZMV-1). Spletna stran: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11344> (februar 2020).
- Straßenverkehrsordnung – StVO. Spletna stran: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336> (februar 2020).
- Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17, 3/18 – odl. US in 43/19 – ZVoz-1B). Spletna stran: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5793> (februar 2020).
- Zakon o sigurnosti prometa na cestama (pročiščeni tekst zakona, NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19). Spletna stran: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama> (marec 2020).